

SANNINGAR & Sagor

Är man rädd så är man rädd – oavsett vad all erfarenhet och statistik säger. Ingen kan heller lova att det aldrig kommer att hända att en människa blir dödad av något rovdjur i vårt land. Men man kan säga att risken är minimal.

Påverkas vi av det vi läser och hör?

NEJ, INTE JAG, kanske du tänker. Men ofta påverkas vi nog mer än vi tror. Hur ska man annars förklara att vargen ofta är så hatad, medan björnen är barnens käraste ägodel, i form av en teddybjörn.

Teddybjörnen såg dagens ljus efter att Theodore Roosevelt (president i USA 1901-1909) jaktkamrater hade fångat in en grizzlybjörn. Roosevelt tyckte att björnen såg så gammal ut att varken han eller någon annan i jaktlaget skulle skjuta den. En affärsinnehavare läste en tidningsartikel om den frisläppta björnen och bad sin fru sy en björn i plysch, som de kunde sälja i sin affär. Namnet var givet – Teddy's bear!

Mannen skrev till presidenten och frågade om björnarna hans fru sydde fick heta så. Presidenten sa ja. Därav namnet teddybear – på svenska teddybjörn.

Många svenskar har en ganska positiv inställning till björnen. Vi är på sätt och vis uppfostrade med teddybjörnen som förebild. Vargen däremot – redan från barnsben har vi fått lära oss att vargen är ute efter att äta upp oss. Alla har vi hört sagan om Rödluvan & Vargen eller läst om elake Zeke Varg i Kalle Anka. Många av oss har också läst Selma

Lagerlöfs saga om prästen Gösta Berling som jagas över isen av en flock vargar. Inte så konstigt då om man blir skrädd vid ett möte med en varg. Överallt i vårt land där vargen återkommer kan man läsa tidningsrubriker i stil med de ovan.

Lodjur och järv är, för de flesta svenskar, ganska anonyma. Det finns inte så många sagor om dem. Det skrivs heller inte så mycket i media om dem. Lodjuren har dock de senaste åren blivit mer uppmärksammade eftersom rådjursstammarna minskar i områden där lodjuren återinvandrar.

Vad ska man tro då?

”Ännu en vargriven älg”. Vilken bild av vargen skapas med sådana rubriker? Får det oss att tro att älgarna kommer att utrotas om vi får fler vargar i våra skogar? Kanske, om vi inte har tillräckligt mycket kunskaper för att veta att ingenting är mer naturligt än att vargar dödar älgar. Det har vargar alltid gjort och ändå finns det klövvilt också i områden där det finns gott om varg. ”Kommer vargarna att äta upp våra barn?” Människors rädsla måste tas på allvar. Men även om man är rädd måste man försöka vara realistisk i sin riskbedömning. Man måste också vara kritisk när man läser tidningsartiklar och annat. Tänk bara hur ofta det händer att man hittar felaktigheter i en text som handlar om ett ämne man själv är insatt i...

Är rädslan för rovdjur befogad?

Svaret på frågan är egentligen enkelt...

Nej – det finns ingen anledning att vara rädd för våra rovdjur. Erfarenhetsmässigt, och med all statistik som stöd, är risken att bli anfallen, skadad eller dödad av ett rovdjur näst intill obefintlig.

Risken är försumbar jämfört med alla de risker som vi medvetet utsätter oss och våra barn för varje dag – när vi rör oss i trafiken, när vi utövar olika sporter, när vi umgås med våra egna tamdjur och för att inte tala om när vi umgås med varandra.

Men svaret är ändå inte så enkelt. Om man är rädd så är man rädd – oavsett vad all erfarenhet och statistik säger. Ingen kan heller lova att det aldrig kommer att hända att en människa blir dödad av något rovdjur i vårt land. Men man kan säga att risken är minimal.

